

[Hem](#) > ... > [Peningfordringar](#) > [Insolvens/konkurs](#) > [Sweden](#)

Insolvens/konkurs

Innehåll inlagt av

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Sverige

INLEDNING

För svensk del omfattas konkurs, företagsrekonstruktion och skuldsanering av insolvensförordningen. Här redogörs i korthet för vissa aspekter av de svenska reglerna om dessa förfaranden i enlighet med artikel 86.1 i den reviderade insolvensförordningen. Beskrivningen är inte uttömmande.

KONKURS

Allmänt

Konkurs är en form av generalexekution där gäldenärens samtliga borgenärer i ett sammanhang tvångsvis tar i anspråk gäldenärens samlade tillgångar för betalning av sina fordringar. Under en konkurs omhändertas tillgångarna för borgenärernas räkning av konkursboet. Konkursboet förvaltas av en eller flera konkursförvaltare. Konkursförvaltaren har till uppgift att förvalta boet. Prövningen av en konkursansökan, beslut om konkurs och handläggningen av konkursen sker i ett konkursärende hos tingsrätten. Under konkursens gång fattar tingsrätten beslut i ett antal frågor, t.ex. om fastställande av utdelning i konkursen eller om att ett bevakningsförfarande ska äga rum. Tingsrätten håller även vissa sammanträden, t.ex. ett edgångssammanträde vid vilket gäldenären avlägger bouppteckningsed. Konkursförvaltaren står under tillsyn av en myndighet, Kronofogdemyndigheten.

FÖRETAGSREKONSTRUKTION

Allmänt

En näringsidkare som har ekonomiska svårigheter kan efter beslut av domstol få till stånd ett särskilt förfarande för att rekonstruera sin verksamhet (företagsrekonstruktion). Under en företagsrekonstruktion ska en av rätten utsedd rekonstruktör undersöka om den verksamhet som gäldenären bedriver kan fortsättas helt eller delvis och i så fall hur detta kan ske samt om det finns förutsättningar för gäldenären att träffa en ekonomisk uppgörelse med sina borgenärer. Rekonstruktören ska när han fullgör sitt uppdrag verka för att borgenärernas intressen inte åsidosätts. Ett beslut om företagsrekonstruktion innebär inte någon formell inskränkning i gäldenärens rådighet. Vissa frågor kräver dock rekonstruktörens samtycke.

SKULDSANERING och F-SKULDSANERING

Allmänt

Skuldsaneringsinstitutet innebär att en gäldenär helt eller delvis befrias från ansvar för betalningen av de skulder som omfattas av skuldsaneringen. Det finns två skuldsaneringsformer: skuldsanering enligt skuldsaneringslagen och F-skuldsanering enligt lagen om skuldsanering för företagare. Nedan redogörs för båda dessa skuldsaneringsformer.

1 Mot vem kan insolvensförfaranden inledas?

KONKURS

Konkurs kan inledas avseende såväl juridiska som fysiska personer (inklusive fysiska personer som inte bedriver näringsverksamhet).

FÖRETAGSREKONSTRUKTION

Företagsrekonstruktion kan inledas avseende såväl juridiska som fysiska personer under förutsättning att det rör sig om en näringsidkare. Vissa juridiska personer är undantagna från lagens tillämpningsområde, exempelvis bankaktiebolag, kreditmarknadsföretag, försäkringsföretag och värdepappersbolag.

SKULDSANERING

Skuldsanering kan beviljas fysiska personer som har sina huvudsakliga intressen i Sverige (inklusive fysiska personer som bedriver enskild näringsverksamhet).

Kronofogdemyndigheten prövar som första instans ärenden om skuldsanering.

F-SKULDSANERING ENLIGT LAGEN OM SKULDSANERING FÖR FÖRETAGARE

F-skuldsanering kan beviljas en fysisk person som har sina huvudsakliga intressen i Sverige och som är

1. en företagare som har varit engagerad i en näringsverksamhet, om hans eller hennes skuldbörda till huvudsaklig del har anknytning till denna verksamhet,
2. en företagare som är engagerad i en näringsverksamhet, om de skulder som uppkommer i denna rätteligen kan betalas eller om oförmågan att betala dessa skulder endast är tillfällig, eller
3. en närstående till en företagare, om den närståendes skuldbörda till huvudsaklig del har anknytning till företagarens näringsverksamhet.

Med närstående avses make, sambo, förälder, syskon eller barn och makes eller sambos barn.

Kronofogdemyndigheten prövar som första instans ärenden om F-skuldsanering.

2 Under vilka förutsättningar kan man inleda ett insolvensförfarande?

KONKURS

För att konkurs ska inledas krävs att gäldenären är på obestånd. Med obestånd (insolvens) avses att gäldenären inte kan rätteligen betala sina skulder och att denna oförmåga inte är endast tillfällig. En uppgift av gäldenären att han är insolvent ska godtas, om det inte finns särskilda skäl att inte göra det. Därutöver finns vissa presumtionsregler angående bevisningen om obestånd. Gäldenären ska exempelvis, om inte annat visas, anses vara insolvent, när det vid verkställighet enligt 4 kap. utsökningsbalken inom de senaste sex månaderna före konkursansökningen har framgått att han saknat tillgångar till full betalning av utmättningsfordringen. Detsamma gäller, om gäldenären har förklarat sig ställa in sina betalningar.

Ansökan om konkurs kan göras av gäldenären eller en borgenär.

Finns det sannolika skäl för bifall till en konkursansökan och kan det med skäl befaras att gäldenären skaffar undan egendom, får rätten, om det finns särskild anledning, förordna om kvarstad på gäldenärens egendom i avvaktan på att ansökningen prövas. Det finns även möjlighet att besluta om reseförbud.

Tingsrätten ska genast kungöra konkursbeslutet. Beslutet om konkurs får verkan direkt såtillvida att gäldenären inte får råda över sin egendom efter att konkursbeslutet meddelats, men ett visst godtrosskydd för tredje man finns. Se även under rubriken "Vilka befogenheter har gäldenären respektive konkursförvaltaren?"

Tingsrättens beslut om konkurs eller om att avslå en konkursansökan får överklagas till överinstans.

FÖRETAGSREKONSTRUKTION

En ansökan om företagsrekonstruktion får göras av gäldenären eller av en borgenär. En förutsättning för att ett beslut om företagsrekonstruktion ska meddelas är att det kan antas att gäldenären inte kan betala sina förfallna skulder eller att sådan oförmåga inträder inom kort eller att gäldenären i något annat avseende har ekonomiska svårigheter som innebär en risk för insolvens. Beslut om företagsrekonstruktion får inte meddelas, om det inte finns gundad anledning att anta att verksamhetens livskraft kan säkras genom företagsrekonstruktion. En ansökan av en borgenär får bifallas endast om gäldenären har medgett ansökan.

Om gäldenärens ansökan tas upp, ska rätten genast pröva den. Om en borgenärs ansökan tas upp, ska rätten sätta ut ett sammanträde för prövning av ansökan. Sammanträdet ska hållas inom två veckor från det att ansökan kom in till rätten. Om det finns särskilda skäl, får det hållas senare, dock senast inom sex veckor.

Om en ansökan bifalls, ska rätten samtidigt utse en rekonstruktör. Finns det särskilda skäl får fler än en rekonstruktör utses. Rekonstruktören ska inom en vecka från beslutet om företagsrekonstruktion underrätta samtliga kända borgenärer om beslutet. Beslut om företagsrekonstruktion ska tillämpas omedelbart, om inte annat bestämts av rätten.

SKULDSANERING

En ansökan om skuldsanering får göras av gäldenären. Om ansökan inte avvisas eller avslås, ska det snarast beslutas att skuldsanering ska inledas. Ansökan kan avslås t.ex. om det framgår av denna eller annan tillgänglig utredning att villkoren för skuldsanering inte är uppfyllda.

Enligt villkoren får skuldsanering beviljas om

1. gäldenären är en fysisk person som har sina huvudsakliga intressen i Sverige,
2. gäldenären är insolvent och så skuldsatt att han eller hon med hänsyn till samtliga omständigheter inte kan antas ha förmåga att betala sina skulder inom överskådlig tid, och
3. det är skäligt med hänsyn till gäldenärens personliga och ekonomiska förhållanden

Det finns följande begränsningar:

1. En gäldenär som har näringsförbud får inte beviljas skuldsanering.
2. Om gäldenären är en näringsidkare, får skuldsanering beviljas endast om de ekonomiska förhållandena i näringsverksamheten är enkla att utreda.
3. Om gäldenären tidigare har beviljats skuldsanering, får skuldsanering beviljas endast om det finns särskilda skäl.

Om ett inledandebeslut meddelas, ska detta genast kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. En underrättelse ska också skickas till de kända borgenärerna i ärendet senast en vecka från kungörelsen. I kungörelsen och underrättelsen ska borgenärerna uppmanas att inom normalt en månad från dagen för kungörelsen skriftligen bl.a. anmäla sina fordringar mot gäldenären, lämna närmare uppgifter om fordringarna och andra uppgifter av betydelse för prövningen av ärendet och ange till vilket konto som betalning under skuldsaneringen ska ske.

Ett inledandebeslut får överklagas inom tre veckor från dagen för beslutet.

Efter inledandebeslutet får utmätning för fordringar som uppkommit dessförinnan inte ske innan frågan om skuldsanering är avgjord genom ett beslut som har fått laga kraft. Detta gäller dock inte fordringar som inte omfattas av skuldsaneringen. Det gäller inte heller om, efter överklagande, rätten på begäran av en borgenär bestämmer att utmätning får ske.

F-SKULDSANERING ENLIGT LAGEN OM SKULDSANERING FÖR FÖRETAGARE

En ansökan om F-skuldsanering får göras av gäldenären. Om ansökan inte avvisas eller avslås, ska det snarast beslutas att F-skuldsanering ska inledas. Ansökan kan avslås t.ex. om det framgår av denna eller annan

tillgänglig utredning att villkoren för F-skuldsanering inte är uppfyllda.

Enligt villkoren får F-skuldsanering beviljas om:

1. gäldenären har sina huvudsakliga intressen i Sverige,
2. gäldenären är insolvent och så skuldsatt att han eller hon med hänsyn till samtliga omständigheter inte kan antas ha förmåga att betala sina skulder inom överskådlig tid, och
3. det är skäligt med hänsyn till gäldenärens personliga och ekonomiska förhållanden.

Det finns följande begränsningar:

1. En gäldenär som har näringsförbud får inte beviljas F-skuldsanering.
2. Om företagarens näringsverksamhet drivs eller har drivits på ett oförsvarligt sätt får F-skuldsanering inte beviljas.
3. Om gäldenären har ett betalningsutrymme som per kvartal understiger en sjundedel av prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken (ca 8 200 SEK år 2024) får F-skuldsanering inte beviljas.
4. Om gäldenären tidigare har beviljats skuldsanering, får F-skuldsanering beviljas endast om det finns särskilda skäl.

Om ett inledandebeslut meddelas, ska detta genast kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. En underrättelse ska också skickas till de kända borgenärerna i ärendet senast en vecka från kungörelsen. I kungörelsen och underrättelsen ska borgenärerna uppmanas att inom normalt en månad från dagen för kungörelsen skriftligen bl.a. anmäla sina fordringar mot gäldenären, lämna närmare uppgifter om fordringarna och andra uppgifter av betydelse för prövningen av ärendet och ange till vilket konto som betalning under F-skuldsaneringen ska ske.

Ett inledandebeslut får överklagas inom tre veckor från dagen för beslutet.

Efter inledandebeslutet får utmätning för fordringar som uppkommit dessförinnan inte ske innan frågan om F-skuldsanering är avgjord genom ett beslut som har fått laga kraft. Detta gäller dock inte fordringar som inte omfattas av F-skuldsaneringen. Det gäller inte heller om, efter överklagande, rätten på begäran av en borgenär bestämmer att utmätning får ske.

3 Vilka tillgångar ingår i konkursboet? Hur behandlas de tillgångar som förvärfvas av gäldenären efter att insolvensförfarandet har inletts?

KONKURS

Till ett konkursbo räknas - i den mån inte något annat följer av särskilda undantagsregler om rättshandlingar som gäldenären eller någon annan företar strax efter konkursbeslutet - all egendom som tillhörde gäldenären när konkursbeslutet meddelades eller tillfaller honom under konkursen och som är sådan att den kan utmätas. Till konkursboet räknas även den egendom som kan tillföras boet genom återvinning. För fysiska personer gäller särskilda regler för lön och annan egendom som gäldenären behöver för sin försörjning. Viss sådan egendom får gäldenären behålla.

FÖRETAGSREKONSTRUKTION

Samtliga gäldenärens tillgångar omfattas av förfarandet. Rekonstruktören ska inom en vecka från beslutet om företagsrekonstruktion underrätta samtliga kända borgenärer om beslutet. Till underrättelsen ska bl.a. fogas en preliminär förteckning över gäldenärens tillgångar och skulder. Förfarandet leder inte till att gäldenären likvideras och gäldenären behåller i princip rådigheten över sin egendom. Det innebär att tillgångarna kan förändras under förfarandet. Som framgår nedan krävs rekonstruktörens samtycke t.ex. om gäldenären vill fullgöra förpliktelser som uppkommit före beslutet om företagsrekonstruktion.

Fordringar som grundar sig på avtal som gäldenären med rekonstruktörens samtycke träffat under en

företagsrekonstruktion är förenade med allmän förmånsrätt under vissa förutsättningar.

SKULDSANERING

I ett beslut om skuldsanering ska det bestämmas en betalningsplan. Betalningsplanens längd ska vara fem år, om det inte finns beaktansvärda skäl att bestämma en kortare tid. Betalningsplanen börjar löpa från beslutet om skuldsanering. Eftersom gäldenären påbörjar sina betalningar redan från inledandebeslutet ska den tid som inledandebeslutet gällt normalt räknas av från betalningsplanens längd.

Det belopp som gäldenären ska betala ska bestämmas så att skuldsaneringen tar i anspråk gäldenärens samtliga tillgångar och inkomster efter avdrag för vad som ska förbehållas gäldenären för dennes och dennes familjs försörjning. Det får bestämmas att förbehåll även ska göras för betalning av en fordran som inte omfattas av skuldsaneringen.

Om gäldenärens ekonomiska förhållanden väsentligen har förbättrats efter beslutet om skuldsanering och detta beror på omständigheter som inte kunnat förutses, kan borgenärerna och gäldenären ansöka om omprövning av beslutet.

F-SKULDSANERING ENLIGT LAGEN OM SKULDSANERING FÖR FÖRETAGARE

I ett ärende om F-skuldsanering ska det bestämmas en betalningsplan. Betalningsplanens längd ska vara tre år. Betalningsplanen börjar löpa från beslutet om F-skuldsanering. Eftersom gäldenären påbörjar sina betalningar redan från inledandebeslutet ska den tid som inledandebeslutet gällt normalt räknas av från betalningsplanens längd.

Det belopp som gäldenären ska betala ska bestämmas så att F-skuldsaneringen tar i anspråk gäldenärens samtliga tillgångar och inkomster efter avdrag för vad som ska förbehållas gäldenären för dennes och dennes familjs försörjning. Det får bestämmas att förbehåll även ska göras för betalning av en fordran som inte omfattas av F-skuldsaneringen.

Om gäldenärens ekonomiska förhållanden väsentligen har förbättrats efter beslutet om F-skuldsanering, kan borgenärerna och gäldenären ansöka om omprövning av beslutet.

4 Vilka befogenheter har gäldenären respektive konkursförvaltaren?

KONKURS

Sedan ett beslut om konkurs har meddelats, får gäldenären inte råda över egendom som hör till konkursboet. Gäldenären får inte heller åta sig sådana förbindelser som kan göras gällande i konkursen. Undantagsbestämmelser finns. Under konkursen företräder en förvaltar konkursboet. Förvaltaren utses av tingsrätten. En förvaltare ska ha den särskilda insikt och erfarenhet som uppdraget kräver samt även i övrigt vara lämplig för uppdraget. Den som är anställd vid en domstol får inte vara förvaltare. Den som är jävig får inte heller utses till förvaltare.

FÖRETAGSREKONSTRUKTION

En rekonstruktör ska ha den särskilda insikt och erfarenhet som uppdraget kräver och även i övrigt vara lämplig för uppdraget. Rekonstruktören ska ha borgenärernas förtroende. Rekonstruktören får anlita sakkunnigt biträde.

Rekonstruktören ska undersöka om den verksamhet som gäldenären bedriver kan fortsätta helt eller delvis och i så fall på vilket sätt. Rekonstruktören ska dessutom biträda gäldenären med att upprätta en rekonstruktionsplan som innehåller de åtgärder som är nödvändiga för att komma till rätta med gäldenärens ekonomiska svårigheter och säkerställa att den verksamhet som gäldenären bedriver, helt eller delvis ska kunna fortsättas. Planen ska antas av borgenärerna och de med ägarintresse i gäldenären.

Gäldenären är skyldig att lämna rekonstruktören alla upplysningar om sina ekonomiska förhållanden som är av betydelse för rekonstruktionen av verksamheten. Gäldenären ska följa rekonstruktörens anvisningar om hur verksamheten ska bedrivas. Gäldenären behåller rådigheten över sin egendom. Vissa rättshandlingar får gäldenären inte vidta utan rekonstruktörens samtycke. Det gäller bl.a. betalning av skulder som uppkommit före

beslutet, att åta sig nya förpliktelser, eller att överlåta eller pantsätta egendom av väsentlig betydelse för gäldenärens verksamhet. Åsidosätter gäldenären dessa skyldigheter kan rekonstruktören begära att rättshandlingen ska gå åter.

SKULDSANERING

Det utses inte någon förvaltare. Gäldenären behåller rådigheten under en skuldsanering.

F-SKULDSANERING ENLIGT LAGEN OM SKULDSANERING FÖR FÖRETAGARE

Det utses inte någon förvaltare. Gäldenären behåller rådigheten under en F-skuldsanering.

5 Vilka villkor gäller för kvittning?

KONKURS

En fordran hos gäldenären som får göras gällande i konkursen kan av borgenären användas till kvittning mot en fordran som gäldenären hade mot honom när konkursbeslutet meddelades. Detta gäller dock inte om kvittning var utesluten utom konkurs på grund av fordringarnas beskaffenhet. Särskilda regler gäller för fordran som är beroende av villkor. Undantagsbestämmelser gäller för bl.a. nyligen förvärvade fordringar (motsvarar i stort bestämmelserna om återvinning av betalning).

För finansmarkanden finns särskilda bestämmelser om att avtal om avräkning (netting) och liknande arrangemang avseende bl.a. finansiella instrument gäller mot konkursboet och borgenärerna.

FÖRETAGSREKONSTRUKTION

Den som hade en fordran hos gäldenären vid beslutet om företagsrekonstruktion får, även om fordringen inte är förfallen till betalning, använda den till kvittning mot fordran som gäldenären då hade mot honom. Detta gäller dock inte, om kvittning är utesluten på grund av någon av fordringarnas beskaffenhet eller undantagen enligt vad som i övrigt sägs i lagen om företagsrekonstruktion. Undantagsbestämmelserna gäller för bl.a. nyligen förvärvade fordringar (motsvarar i stort bestämmelserna om återvinning av betalning).

För finansmarknaden finns särskilda bestämmelser om att avtal om avräkning (netting) och liknande arrangemang avseende bl.a. finansiella instrument gäller mot gäldenären och de borgenärer vars fordringar omfattas av en fastställd rekonstruktionsplan.

SKULDSANERING

Det finns inte några särskilda regler om kvittning.

F-SKULDSANERING ENLIGT LAGEN OM SKULDSANERING FÖR FÖRETAGARE

Det finns inte några särskilda regler om kvittning.

6 Hur påverkar insolvensförfarandet gäldenärens gällande avtal?

KONKURS

Konkurslagen innehåller inga allmänna bestämmelser om konkursboets bundenhet av konkursgäldenärens avtal. I princip står konkursboet såsom egen juridisk person utan ansvar för de förpliktelser som kan följa med ett sådant avtal. Ett konkursbo kan komma att inträda i avtal som gäldenären ingått om detta gagnar boets avveckling. Inträdet är normalt beroende av medkontrahentens samtycke.

Specialbestämmelser finns i annan lagstiftning, såsom i köplagen och lagen om handel med finansiella instrument. Enligt den särskilda bestämmelsen i köplagen får konkursboet inträda i ett avtal om en part har försatts i konkurs. Motparten får kräva att boet inom skälig tid ger besked om det vill inträda.

FÖRETAGSREKONSTRUKTION

När en ansökan om företagsrekonstruktion har gjorts, får en motpart i ett avtal med gäldenären inte häva avtalet på grund av ett dröjsmål med betalning eller någon annan prestation om dröjsmålet inträffat eller befarats inträffa före beslutet om företagsrekonstruktion. Gäldenären kan med rekonstruktörens samtycke begära att avtalet ska fullföljas. Gäldenären ska på motpartens begäran inom skälig tid ge besked om avtalet ska fullföljas. Om ett avtal ska fullföljas är det särskilt reglerat hur det ska gå till. Motparten kan under vissa förutsättningar få säkerhet för gäldenärens prestation. Motparten kan också få rätt att häva avtalet, om gäldenären inte fullgör sin prestation. Särskilda bestämmelser finns i köplagen och angående bl.a. anställningsavtal och finansiella instrument.

SKULDSANERING

Det finns inte några särskilda regler om en skuldsanerings påverkan på löpande kontrakt.

Se även Vilka är villkoren för och verkningarna av att insolvensförfarandet slutförs.

F-SKULDSANERING ENLIGT LAGEN OM SKULDSANERING FÖR FÖRETAGARE

Det finns inte några särskilda regler om en F-skuldsanerings påverkan på löpande kontrakt.

Se även Vilka är villkoren för och verkningarna av att insolvensförfarandet slutförs.

7 Hur påverkar insolvensförfarandet förfaranden som inleds av enskilda borgenärer (med undantag för pågående rättegångar)?

KONKURS

Sedan beslut om konkurs har meddelats, får egendom som hör till konkursboet i regel inte utmätas för fordran hos gäldenären. Detta gäller automatiskt när konkursen har inletts. Undantag gäller för fordringar med viss förmånsrätt. En utmätning som sker i strid mot förbudet är utan verkan. Utan hinder av konkurs får egendom utmätas om panträtt för viss fordran gäller i egendomen.

FÖRETAGSREKONSTRUKTION

Under den tid företagsrekonstruktionen pågår får utmätning eller annan verkställighet enligt utsökningsbalken inte äga rum mot gäldenären. En borgenär får inte heller realisera gäldenärens tillgångar, t.ex. sälja pantsatt egendom. Verkställighet får dock ske i vissa fall, bl.a. för fordran för vilken borgenären har handpanträtt eller retentionsrätt. Handräckning enligt lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. får inte ske. Under företagsrekonstruktionen får inte heller meddelas beslut om kvarstad eller betalningssäkring.

När företagsrekonstruktion pågår ska en borgenärs ansökan om att försätta gäldenären i konkurs förklaras vilande, om gäldenären begär det och det inte finns särskilda skäl att anta att borgenärens rätt allvarligt äventyras.

SKULDSANERING

Efter inledande beslutet får utmätning för fordringar som uppkommit dessförinnan inte ske innan frågan om skuldsanering är avgjord genom ett beslut som har fått laga kraft. Detta gäller dock inte fordringar som inte omfattas av skuldsaneringen. Det gäller inte heller om, efter överklagande, rätten på begäran av en borgenär bestämmer att utmätning får ske.

Om gäldenären försätts i konkurs, förfaller ansökan om skuldsanering.

Om en ansökan om planförhandling under företagsrekonstruktion tas upp sedan gäldenären har ansökt om skuldsanering, ska ärendet om skuldsanering förklaras vilande. Om en företagsrekonstruktion fastställs, förfaller ansökan om skuldsanering.

F-SKULDSANERING ENLIGT LAGEN OM SKULDSANERING FÖR FÖRETAGARE

Efter inledande beslutet får utmätning för fordringar som uppkommit dessförinnan inte ske innan frågan om F-

skuldsanering är avgjord genom ett beslut som har fått laga kraft. Detta gäller dock inte fordringar som inte omfattas av F-skuldsaneringen. Det gäller inte heller om, efter överklagande, rätten på begäran av en borgenär bestämmer att utmätning får ske.

Om gäldenären försätts i konkurs, förfaller ansökan om F-skuldsanering.

Om en ansökan om planförhandling under företagsrekonstruktion tas upp sedan gäldenären har ansökt om F-skuldsanering, ska ärendet om F-skuldsanering förklaras vilande. Om en rekonstruktionsplan fastställs, förfaller ansökan om F-skuldsanering.

8 Hur påverkar insolvensförfarandet pågående förfaranden som redan har inletts av enskilda borgenärer?

KONKURS

Har utmätning hos gäldenären skett innan beslut om konkurs meddelats, ska verkställigheten enligt huvudregeln fortgå utan hinder av konkursen. Undantagsbestämmelser finns.

Pågår en rättegång mellan gäldenären och någon annan om sådan egendom som hör till konkursboet, får konkursboet överta gäldenärens talan. Om boet inte övertar gäldenärens talan, ska egendomen anses inte tillhöra konkursboet. Förs talan mot gäldenären angående en fordran som kan göras gällande i konkursen, får konkursboet inträda i rättegången vid sidan av gäldenären. Ytterligare bestämmelser om förfarandet finns.

FÖRETAGSREKONSTRUKTION

Det principiella verkställighetsförbud som gäller under företagsrekonstruktionen hindrar inte att handläggningen av en pågående rättegång mellan gäldenären och annan part fortsätts och eventuellt slutförs.

SKULDSANERING

Se Hur påverkar insolvensförfarandet förfaranden som inleds av enskilda borgenärer.

F-SKULDSANERING ENLIGT LAGEN OM SKULDSANERING FÖR FÖRETAGARE

Se Hur påverkar insolvensförfarandet förfaranden som inleds av enskilda borgenärer.

9 Hur brukar borgenärerna delta i insolvensförfarandet?

KONKURS

Borgenärerna har ingen formell roll i konkursförfarandet. Men i viktigare frågor ska förvaltaren höra särskilt berörda borgenärer, om det inte föreligger hinder mot det. Borgenärerna har även rätt att få information från förvaltaren och att delta vid exempelvis edgångssammanträden. En borgenär kan begära att en granskningsman utses för att övervaka förvaltningen av konkursboet på borgenärens vägnar.

Se även Enligt vilka regler ska fordringar anmälas, styrkas och godtas.

FÖRETAGSREKONSTRUKTION

När en domstol fattar beslut om företagsrekonstruktion ska domstolen också bestämma tidpunkt för ett borgenärssammanträde inför rätten. Sammanträdet ska hållas inom tre veckor från beslutet om företagsrekonstruktion eller den längre tid efter beslutet som är nödvändig.

Vid borgenärssammanträdet ska borgenärerna ges tillfälle att yttra sig i frågan om företagsrekonstruktionen bör fortsätta. Om någon borgenär begär det, ska rätten vid sammanträdet bland borgenärerna utse en borgenärskommitté. I kommittén får ingå högst tre personer. I vissa fall har de anställda rätt att därutöver utse en representant i kommittén. Om det finns särskilda skäl får rätten utse ytterligare personer att ingå i borgenärskommittén. Rekonstruktören ska i väsentliga frågor samråda med borgenärskommittén, om inte något hindrar det.

Om en planförhandling hålls ska borgenärer vars fordringar uppkommit före beslutet om företagsrekonstruktion delta i förhandlingen, under förutsättning att deras fordringar berörs direkt av en rekonstruktionsplan. Det kan vara fallet t.ex. om det föreslås att fordringarna ska sättas ned. Borgenärerna ska då på ett plansammanträde inför rätten rösta om en rekonstruktionsplan kan antas.

SKULDSANERING

Borgenärerna ska i huvudsak anmäla sina fordringar, se Enligt vilka regler ska fordringar anmälas, styrkas och godtas.

En borgenär kan begära att ett beslut om skuldsanering ska upphävas eller ändras.

F-SKULDSANERING ENLIGT LAGEN OM SKULDSANERING FÖR FÖRETAGARE

Borgenärerna ska i huvudsak anmäla sina fordringar, se Enligt vilka regler ska fordringar anmälas, styrkas och godtas.

En borgenär kan begära att ett beslut om skuldsanering ska upphävas eller ändras.

10 I vilken mån kan konkursförvaltaren använda eller avyttra de tillgångar som ingår i konkursboet?

KONKURS

Under en konkurs omhändertas tillgångarna för borgenärernas räkning av konkursboet (se ovan). Konkursförvaltaren (eller konkursförvaltarna) har till uppgift att förvalta boet. Boets egendom ska som huvudregel säljas så snart det lämpligen kan ske. Om gäldenären har drivit en rörelse, får förvaltaren under vissa förutsättningar fortsätta rörelsen för konkursboets räkning.

FÖRETAGSREKONSTRUKTION

Under företagsrekonstruktion förlorar gäldenären inte rådigheten över sina tillgångar.

SKULDSANERING

Det utses inte någon förvaltare.

F-SKULDSANERING ENLIGT LAGEN OM SKULDSANERING FÖR FÖRETAGARE

Det utses inte någon förvaltare.

11 Vilka fordringar ska anmälas gentemot konkursboet och hur behandlas fordringar som uppkommer efter det att insolvensförfarandet har inletts?

KONKURS

Svenska konkurser kan indelas i två kategorier, konkurser där bevakningsförfarande inte äger rum och konkurser där bevakningsförfarande äger rum. Om inget annat bestäms ska bevakningsförfarande inte äga rum. Detta hänger samman med att oprioriterade borgenärer i allmänhet inte får någon utdelning i konkurs. Tingsrätten får efter begäran från konkursförvaltaren besluta att bevakningsförfarande ska äga rum. Bevakningsförfarande bör äga rum om fordringar utan förmånsrätt kan antas få utdelning i konkursen. När bevakningsförfarande har beslutats måste fordringar som kan göras gällande i konkursen som regel bevakas för att borgenären ska kunna få utdelning. Även anspråk på förmånsrätt ska bevakas. I fråga om panträtt och retentionsrätt gäller dock att fordringen inte behöver bevakas för att borgenären ska få rätt till betalning ur egendomen.

Att gäldenären förlorar rådigheten över sin egendom innebär att gäldenären är förhindrad att åta sig förpliktelser som kan göras gällande i konkursen. Om gäldenären efter konkursutbrottet åtar eller ådrar sig en förpliktelse, kan den i regel inte bevakas i konkursen. Domstolspraxis har uppfattats som att gäldenären i vissa fall återfår rådigheten över en viss tillgång om förvaltaren uttryckligen avstår från att göra anspråk på den.

Konkursboet, företrätt av konkursförvaltaren, kan ikläda sig rättigheter och skyldigheter, t.ex. genom att ingå avtal. Fordringar på konkursboet kallas för massafordringar. Massafordringar har i princip företräde framför konkursfordringar. Konkursförvaltarens arvode och andra liknande skulder (s.k. konkurskostnader) ska dock utgå ur konkursboet framför andra skulder som konkursboet har ådragit sig. Om konkurskostnaderna inte kan tas ut av konkursboet, ska de i regel betalas av staten. Konkursborgenärerna får i princip betalt först sedan konkurskostnaderna och massafordringarna har betalats.

FÖRETAGSREKONSTRUKTION

Det finns inga generella regler om anmälan av fordringar vid företagsrekonstruktion. Rätten kan dock i ett ärende om företagsrekonstruktion på begäran av gäldenären besluta om förhandling om en rekonstruktionsplan (planförhandling). Inom ramen för förhandlingen kan borgenären behöva anmäla sin fordran (se nedan). Vid en planförhandling deltar borgenärer vars fordringar har uppkommit före beslutet om företagsrekonstruktion. Vid sådana förhandlingar deltar emellertid inte alla borgenärer, utan endast de som påverkas direkt av rekonstruktionsplanen. Till rekonstruktionsplanen ska det bifogas en förteckning över boets tillgångar och skulder. Vill någon delta i planförhandlingen med en fordran som inte har upptagits i förteckningen och inte heller senare blivit känd, ska borgenären skriftligen anmäla fordringen hos rekonstruktören senast en vecka före plansammanträdet.

Med fordringar som grundar sig på avtal som gäldenären med rekonstruktörens samtycke träffat under en företagsrekonstruktion följer allmän förmånsrätt. Förmånsrätten upphör att gälla om en rekonstruktionsplan fastställs eller, när en rekonstruktionsplan inte fastställs, tre månader efter att rekonstruktionen upphävts, om inte en konkursansökan mot gäldenären har gjorts inom den tiden.

Fordringar som ingår i en fastställd rekonstruktionsplan och som utgör ny finansiering enligt lagen om företagsrekonstruktion har förmånsrätt i den utsträckning och tid som anges i planen. Se nedan om förfarandet för att fastställa en rekonstruktionsplan.

SKULDSANERING

Utgångspunkten är att en skuldsanering omfattar alla fordringar på pengar mot gäldenären som har uppkommit före den dag då inledandebeslutet meddelades. Fordringar som uppkommit före inledandebeslutet och som omfattas av skuldsaneringen bör alltså anmälas av borgenären, med risk annars för att gäldenären befrias från ansvar för betalningen av skulderna (se Vilka är villkoren för och verkningarna av att insolvensförfarandet slutförs).

En skuldsanering omfattar dock inte

- 1. en fordran på familjerättsligt underhåll, förutsatt att Försäkringskassan eller ett utländskt offentligt organ inte har inträtt i den underhållsberättigades rätt till underhållsbidrag,*
- 2. en fordran för vilken borgenären har panträtt eller annan förmånsrätt enligt 6 eller 7 § förmånsrättslagen (1970:979) eller retentionsrätt, till den del säkerheten räcker till för betalning av fordran,*
- 3. en fordran för vilken borgenären, innan ett inledandebeslut har meddelats, har fått förmånsrätt enligt 8 § förmånsrättslagen, när det gäller egendom som har tagits i anspråk vid verkställigheten,*
- 4. en fordran som inte är förfallen till betalning och som är beroende av att borgenären tillhandahåller en motprestation, eller*
- 5. en fordran som är tvistig.*

Om en fordran är beroende av villkor, inte är till beloppet fastställd eller inte är förfallen till betalning, får det bestämmas att den inte ska omfattas av skuldsaneringen. Om en fordran kan antas vara ogrundad, ska det bestämmas att den inte ska omfattas av skuldsaneringen.

Fordringar som uppkommit efter inledandebeslutet omfattas inte av skuldsaneringen.

F-SKULDSANERING ENLIGT LAGEN OM SKULDSANERING FÖR FÖRETAGARE

Utgångspunkten är att en F-skuldsanering omfattar alla fordringar på pengar mot gäldenären som har uppkommit före den dag då inledandebeslutet meddelades. Fordringar som uppkommit före inledandebeslutet och som omfattas av F-skuldsaneringen bör alltså anmälas av borgenären, med risk annars för att gäldenären befrias från ansvar för betalningen av skulderna (se Vilka är villkoren för och verkningarna av att insolvensförfarandet slutförs).

En F-skuldsanering omfattar dock inte

1. en fordran på familjerättsligt underhåll, förutsatt att Försäkringskassan eller ett utländskt offentligt organ inte har inträtt i den underhållsberättigades rätt till underhållsbidrag,
2. en fordran för vilken borgenären har förmånsrätt enligt 5 § förmånsrättslagen (1970:979), till den del säkerheten räcker till för betalning av fordran,
3. en fordran för vilken borgenären har panträtt eller annan förmånsrätt enligt 6 eller 7 § förmånsrättslagen eller retentionsrätt, till den del säkerheten räcker till för betalning av fordran,
4. en fordran för vilken borgenären, innan ett inledandebeslut har meddelats, har fått förmånsrätt enligt 8 § förmånsrättslagen, när det gäller egendom som har tagits i anspråk vid verkställigheten,
5. en fordran som inte är förfallen till betalning och som är beroende av att borgenären tillhandahåller en motprestation, eller
6. en fordran som är tvistig.

Om en fordran är beroende av villkor, inte är till beloppet fastställd eller inte är förfallen till betalning, får det bestämmas att den inte ska omfattas av F-skuldsaneringen. Om en fordran kan antas vara ogrundad, ska det bestämmas att den inte ska omfattas av F-skuldsaneringen.

Fordringar som uppkommit efter inledandebeslutet omfattas inte av F-skuldsaneringen.

12 Enligt vilka regler ska fordringar anmälas, styrkas och godtas?

KONKURS

I konkurs får i regel endast fordringar som har uppkommit innan konkursbeslutet meddelades göras gällande. En fordran får göras gällande i konkurs även om den är beroende av villkor eller inte är förfallen till betalning.

För de fall då bevakningsförfarande inte äger rum finns inga regler om att borgenären ska anmäla fordran på visst sätt. I konkurs utan bevakningsförfarande ska konkursförvaltaren själv se till att en fordran som är förenad med förmånsrätt får utdelning i enlighet därmed. Inget hindrar en borgenär från att formlöst göra gällande sin fordran i princip fram till dess tiden för att framställa invändning mot utdelningsförslaget har löpt ut.

Om det kan antas att tillgångarna räcker för betalning till borgenärer som inte har förmånsrätt bör ett bevakningsförfarande äga rum (se ovan angående bevakningsförfarande). När tingsrätten beslutar om ett bevakningsförfarande bestämmer tingsrätten en tid för bevakning, mellan fyra och tio veckor. Beslutet om bevakningsförfarande kungörs. Borgenärerna ska skriftligen anmäla sina fordringar inom den utsatta tiden. I fråga om panträtt och retentionsrätt gäller att fordringen inte behöver bevakas för att borgenären ska få rätt till betalning ur egendomen. Om bevakningsförfarande har ägt rum, får en borgenär som efter bevakningstidens utgång vill anmäla en fordran eller yrka förmånsrätt skriftligen göra det genom s.k. efterbevakning. Efterbevakning måste göras senast den dag då konkursförvaltaren upprättar utdelningsförslaget, alltså innan förslaget ges in till rätten och kungörs. Om en borgenär inte bevakar sin fordran förlorar borgenären möjligheten att få betalt ur de tillgångar som omfattas av beslutet om utdelning. Borgenären kan därefter i princip få betalt för sin fordran endast om nya medel blir tillgängliga (s.k. efterutdelning).

FÖRETAGSREKONSTRUKTION

Som anges ovan finns ingen generell skyldighet för borgenärerna att anmäla fordringar vid företagsrekonstruktion, men borgenären kan behöva anmäla sin fordran i en planförhandling, om rekonstruktören inte har tagit upp den själv.

Om det ska hållas en planförhandling ska gäldenären med stöd av rekonstruktören upprätta en rekonstruktionsplan. I planen kan det föreslås en skulduppställning genom vilken borgenärernas fordringar skrivs ned eller betalningsvillkoren ändras.

Till rekonstruktionsplanen ska bifogas en förteckning över boets tillgångar och skulder, som upprättas av rekonstruktören. Förteckningen ska bl.a. ange om en borgenär har förmånsrätt och grunden för det. I rekonstruktionsplanen ska borgenärerna och aktieägare eller andra med ägarintresse i gäldenären eller dess verksamhet (berörda parter) delas in i grupper, utifrån bl.a. förmånsrätt och prioriteringsgrad för fordringar. I en planförhandling deltar endast borgenärer vilkas fordringar uppkommit före beslutet om företagsrekonstruktion och som påverkas direkt av rekonstruktionsplanen, t.ex. genom att det föreslås att borgenärens fordran ska sättas ned.

Om en begäran om planförhandling inte avvisas, ska rätten genast meddela beslut om planförhandling. Samtidigt ska rätten bestämma tidpunkt för ett sammanträde med de berörda parterna inför rätten (plansammanträde), kalla till sammanträdet och kungöra beslutet. Vid plansammanträdet ska rätten pröva valet av berörda parter och indelningen i grupper. Rätten har då möjlighet att ändra valet av parter och gruppindelningen. Därefter ska de berörda parterna rösta om rekonstruktionsplanen.

Rekonstruktören, gäldenären och berörda parter, t.ex. borgenärer, har möjlighet att inför plansammanträdet anmärka mot en fordran som skulle omfattas av rekonstruktionsplanen. En anmärkning ska göras skriftligen hos rekonstruktören i så god tid som möjligt och i vart fall före omröstningen vid plansammanträdet.

En anmärkning som har gjorts mot en fordran eller en rättighet hindrar inte att den berörda parten deltar med fordringen eller rättigheten i omröstningen. Om utgången av omröstningen är beroende av om en anmärkning godtas eller inte, ska rätten vid sammanträdet utreda tvistefrågan och verka för en förlikning. Om en förlikning inte kan träffas ska rätten pröva anmärkningarna.

En rekonstruktionsplan ska anses antagen av de berörda parterna, om i varje grupp minst två tredjedelar av de röstande har godtagit planen, och deras fordringar eller rättigheter uppgår till minst två tredjedelar av de fordringar eller rättigheter för vilka rösträtt får utövas. Om rekonstruktionsplanen antas ska rätten fastställa den, om inte vissa hinder föreligger. Under vissa särskilda förutsättningar kan rätten fastställa en rekonstruktionsplan trots att den inte är antagen av de berörda parterna.

En fastställd rekonstruktionsplan är bindande för gäldenären och alla berörda parter samt för gäldenärens motpart i ett avtal om ny finansiering.

SKULDSANERING

Om ett inledandebeslut meddelas, ska detta genast kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. En underrättelse ska också skickas till de kända borgenärerna i ärendet senast en vecka från kungörelsen. I kungörelsen och underrättelsen ska borgenärerna uppmanas att inom normalt en månad från dagen för kungörelsen skriftligen bl.a. anmäla sina fordringar mot gäldenären, lämna närmare uppgifter om fordringarna och andra uppgifter av betydelse för prövningen av ärendet och ange till vilket konto som betalning under skuldsaneringen ska ske.

När det efter inledandebeslutet finns tillräcklig utredning i ärendet, upprättas ett förslag om skuldsanering. Detta ska sändas till samtliga kända borgenärer vars fordringar omfattas av förslaget med föreläggande för dem att yttra sig inom viss tid. Ett uteblivet yttrande från borgenären hindrar inte ett beslut om skuldsanering.

F-SKULDSANERING ENLIGT LAGEN OM SKULDSANERING FÖR FÖRETAGARE

Om ett inledandebeslut meddelas, ska detta genast kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. En underrättelse ska också skickas till de kända borgenärerna i ärendet senast en vecka från kungörelsen. I kungörelsen och underrättelsen ska borgenärerna uppmanas att inom normalt en månad från dagen för kungörelsen skriftligen bl.a. anmäla sina fordringar mot gäldenären, lämna närmare uppgifter om fordringarna och andra uppgifter av betydelse för prövningen av ärendet och ange till vilket konto som betalning under skuldsaneringen ska ske.

När det efter inledandebeslutet finns tillräcklig utredning i ärendet, upprättas ett förslag om F-skuldsanering. Detta ska sändas till samtliga kända borgenärer vars fordringar omfattas av förslaget med föreläggande för dem att yttra sig inom viss tid. Ett uteblivet yttrande från borgenären hindrar inte ett beslut om F-skuldsanering.

13 Enligt vilka regler ska behållningen fördelas? Hur bestäms prioritetsordningen för borgenärernas fordringar och rättigheter?

KONKURS

Om konkursboets tillgångar inte räcker till betalning av konkurskostnaderna och massaskulder ska konkursen avskrivas (se ovan angående konkurskostnader och massaskulder). Om konkursen avskrivs sker i princip ingen utdelning till konkursborgenärerna.

Om konkursen inte avskrivs ska konkursboets pengar, i den mån de inte används till betalning av konkurskostnader och massaskulder, delas ut till konkursborgenärerna. Utdelningen ska i princip ske i enlighet med förmånsrättslagens bestämmelser.

I förmånsrättslagen regleras borgenärernas inbördes rätt till betalning vid konkurs. Följande översiktliga information kan lämnas om förmånsrättslagen.

Förmånsrätt till betalning är särskild eller allmän. Särskild förmånsrätt avser viss egendom (t.ex. handpanträtt, retentionsrätt och inteckning i fast egendom). Allmän förmånsrätt avser all egendom som ingår i gäldenärens konkursbo (t.ex. borgenärs kostnad för att försätta gäldenären i konkurs och arvode till en rekonstruktör om konkursen har föregåtts av en företagsrekonstruktion). Särskild förmånsrätt har företräde framför allmän förmånsrätt. Fordringar som inte är förenade med förmånsrätt har inbördes lika rätt. En borgenär kan dock enligt avtal ha rätt till betalning först efter övriga borgenärer (s.k. efterställd fordran).

Förmånsrätt består, även om fordringen överlåts eller tas i anspråk genom utmätning eller på annat sätt övergår till annan.

Har en fordran särskild förmånsrätt i viss egendom men räcker egendomen inte för att betala fordringen, behandlas återstoden av denna som en fordran utan sådan förmånsrätt.

FÖRETAGSREKONSTRUKTION

Det sker ingen utdelning i företagsrekonstruktion om det inte fastställs en skulduppställning i rekonstruktionsplanen.

En skulduppställning kan t.ex. avse att fordringar sätts ned eller får ändrade betalningsvillkor. Rekonstruktionsplanen får endast fastställas om borgenärerna inom samma grupp behandlas lika i proportion till deras fordran. Eftersom skuldnedläggningen och betalningsvillkoren i övrigt följer vad som beslutas i rekonstruktionsplanen kan dessa variera.

Om rekonstruktionsplanen innehåller en skulduppställning har en borgenär, vars fordran inte var känd när rekonstruktionsplanen fastställdes, endast rätt till betalning motsvarande vad den grupp som borgenären skulle ha delats in i har erhållit, om borgenären varit känd.

En borgenär som har godtagit en rekonstruktionsplan som innehåller en skulduppställning förlorar inte därigenom sin rätt mot en borgensman eller någon annan som förutom gäldenären svarar för fordringen.

Fordringar som ingår i en fastställd rekonstruktionsplan och som utgör ny finansiering enligt lagen om företagsrekonstruktion har förmånsrätt i den utsträckning och tid som anges i planen.

SKULDSANERING

I ett beslut om skuldsanering ska Kronofogdemyndigheten bestämma bl.a. vilka fordringar som omfattas, en betalningsplan för gäldenären och hur stor del av varje fordran som ska bli betald.

Alla fordringar som omfattas av skuldsaneringen har lika rätt. En fordran får dock ges sämre rätt, om borgenären samtycker till det, eller betalas före andra fordringar, om den efter fördelning avser ett mindre belopp och det är skäligt med hänsyn till omfattningen av skulderna och övriga omständigheter.

Vad som ska gälla för fordringarna anges i beslutet om skuldsanering.

F-SKULDSANERING ENLIGT LAGEN OM SKULDSANERING FÖR FÖRETAGARE

I ett beslut om F-skuldsanering ska Kronofogdemyndigheten bestämma bl.a. vilka fordringar som omfattas, en betalningsplan för gäldenären och hur stor del av varje fordran som ska bli betald.

Alla fordringar som omfattas av F-skuldsaneringen har lika rätt. En fordran får dock ges sämre rätt, om borgenären samtycker till det, eller betalas före andra fordringar, om den efter fördelning avser ett mindre belopp och det är skäligt med hänsyn till omfattningen av skulderna och övriga omständigheter.

Vad som ska gälla för fordringarna ska anges i beslutet om F-skuldsanering.

14 Vilka är villkoren för och verkningarna av att insolvensförfarandet slutförs (inklusive ackord)?

KONKURS

Om gäldenären kommer överens om betalningen av sina skulder eller på annat sätt träffat uppgörelse med borgenärerna (frivillig uppgörelse) ska tingsrätten besluta om nedläggning av konkursen. I konkurser där bevakningsförfarande äger rum kan en konkurs även avslutas med beslut om ett ackord (ackord i konkurs). I annat fall avslutas konkursen genom avskrivning (om tillgångarna inte räcker till betalning av konkurskostnaderna och massaskulderna) eller utdelning till borgenärerna.

En fysisk person blir inte befriad från betalningsansvaret för sina skulder genom en konkurs (jfr skuldsanering där regleringen är en annan). De skulder som inte har blivit betalda kvarstår alltså efter konkursen (dock inte om de omfattas av en frivillig överenskommelse eller ett ackord).

En juridisk person upplöses efter en konkurs (bestämmelserna om detta finns i den associationsrättsliga lagstiftningen). Det innebär att borgenärerna i princip inte kan göra gällande eventuella kvarvarande fordringar mot den juridiska personen efter konkursen.

FÖRETAGSREKONSTRUKTION

Rätten ska under vissa förutsättningar besluta att en företagsrekonstruktion ska upphöra. Det gäller t.ex. om syftet med rekonstruktionen kan anses uppnått eller om det inte kan antas bli uppnått.

Rätten ska därutöver besluta att rekonstruktionen ska upphöra när tre månader har förflutit från dagen för beslutet om rekonstruktion. Om det finns särskilda skäl kan rekonstruktionen förlängas i ytterligare tre månader på begäran av gäldenären, rekonstruktören eller en borgenär. Ytterligare förlängning kräver synnerliga skäl.

En företagsrekonstruktion får inte pågå under längre tid än sammanlagt tolv månader, om inte rätten dessförinnan har beslutat om planförhandling. I så fall ska företagsrekonstruktionen upphöra senast femton månader efter beslutet om företagsrekonstruktion.

Om företagsrekonstruktionen upphör gäller inte längre gäldenärens skydd mot exekutiva åtgärder, såsom utmätning och konkurs. Det skyddet upphör också att gälla efter tolv månader från beslutet om företagsrekonstruktion, även om rekonstruktionen då fortfarande pågår.

Att företagsrekonstruktionen upphör medför inte att en fastställd rekonstruktionsplan upphör att gälla. Den är fortsatt bindande för gäldenären och de berörda parterna. Rätten kan besluta att en fastställd rekonstruktionsplan ska upphävas. Det kan t.ex. ske om gäldenären väsentligen brutit mot sina skyldigheter enligt planen.

SKULDSANERING

Genom ett beslut om skuldsanering befrias gäldenären från ansvar för betalningen av de skulder som omfattas av skuldsaneringen i den utsträckning som dessa sätts ned. Genom skuldsaneringen befrias gäldenären även från ansvar för betalningen av skulder som inte är kända i ärendet, om det inte är en sådan skuld som inte kan omfattas av skuldsaneringen. Skuldsaneringen medför att rätten till ränta eller dröjsmålsavgift på en fordran som omfattas av skuldsaneringen faller bort för tiden efter den dag då inledandebeslutet meddelades.

Skuldsaneringen inverkar inte på den rätt en borgenär har mot en borgensman eller någon annan som förutom gäldenären svarar för skulden.

I ett beslut om skuldsanering ska det bestämmas en betalningsplan. Betalningsplanens längd ska vara fem år, om det inte finns beaktansvärda skäl att bestämma en kortare tid. Betalningsplanen börjar löpa från beslutet om skuldsanering. Vid bestämmandet av tidpunkten för när betalningsplanen löper ut ska den tid som inledandebeslutet gällt räknas av från betalningsplanens längd, om det inte med hänsyn till gäldenärens agerande efter beslutet är motiverat att räkna av en kortare tid.

I och med att beslutet om skuldsanering får laga kraft upphör gäldenärens skydd mot exekutiva åtgärder.

Under vissa förutsättningar kan ett beslut om skuldsanering ändras eller upphävas. På ansökan av en borgenär vars fordran omfattas av skuldsaneringen får beslutet upphävas bl.a. om gäldenären har lämnat oriktiga uppgifter, om gäldenären inte följer betalningsplanen och avvikelserna inte är ringa eller om gäldenärens ekonomiska förhållanden väsentligen har förbättrats.

Vid en ändring av ett beslut om skuldsanering får betalningsplanens längd bestämmas till som längst sju år.

F-SKULDSANERING ENLIGT LAGEN OM SKULDSANERING FÖR FÖRETAGARE

Genom ett beslut om F-skuldsanering befrias gäldenären från ansvar för betalningen av de skulder som omfattas av skuldsaneringen i den utsträckning som dessa sätts ned. Genom F-skuldsaneringen befrias gäldenären även från ansvar för betalningen av skulder som inte är kända i ärendet, om det inte är en sådan skuld som inte kan omfattas av F-skuldsaneringen.

F-skuldsaneringen medför att rätten till ränta eller dröjsmålsavgift på en fordran som omfattas av F-skuldsaneringen faller bort för tiden efter den dag då inledandebeslutet meddelades.

F-skuldsaneringen inverkar inte på den rätt en borgenär har mot en borgensman eller någon annan som förutom gäldenären svarar för skulden.

I ett beslut om F-skuldsanering ska det bestämmas en betalningsplan. Betalningsplanens längd ska vara tre år. Betalningsplanen börjar löpa från beslutet om F-skuldsanering.

I och med att beslutet om F-skuldsanering får laga kraft upphör gäldenärens skydd mot exekutiva åtgärder.

Under vissa förutsättningar kan ett beslut om F-skuldsanering ändras eller upphävas. Under vissa förutsättningar kan ett beslut om skuldsanering ändras eller upphävas. På ansökan av en borgenär vars fordran omfattas av F-skuldsaneringen får beslutet upphävas bl.a. om gäldenären har lämnat oriktiga uppgifter, om gäldenären inte följer betalningsplanen och avvikelserna inte är ringa eller om gäldenärens ekonomiska förhållanden väsentligen har förbättrats.

Vid en ändring av ett beslut om F-skuldsanering får betalningsplanens längd bestämmas till som längst fem år.

15 Vad har borgenärerna för ställning efter slutfört insolvensförfarande?

KONKURS

Som framgår ovan blir en fysisk person inte befriad från betalningsansvaret för sina skulder genom en konkurs medan juridiska personer upplöses efter konkursen.

Om medel blir tillgängliga för utdelning efter konkursen finns det möjlighet till s.k. efterutdelning.

FÖRETAGSREKONSTRUKTION

Se ovan angående verkan av en fastställd rekonstruktionsplan med skulduppställning. Om en rekonstruktionsplan inte har fastställts och gäldenären inte heller har kommit överens med borgenärerna om en frivillig skulduppställning kvarstår fordringarna efter att rekonstruktionen avslutats.

Borgenärer med fordringar som grundar sig på avtal som gäldenären med rekonstruktörens samtycke träffat

under en företagsrekonstruktion har allmän förmånsrätt. Förmånsrätten upphör att gälla om en rekonstruktionsplan fastställs eller, när en rekonstruktionsplan inte fastställs, tre månader efter att rekonstruktionen upphävs, om inte en konkursansökan mot gäldenären har gjorts inom den tiden.

Borgenärer med fordringar som ingår i en fastställd rekonstruktionsplan och som utgör ny finansiering enligt lagen om företagsrekonstruktion har förmånsrätt i den utsträckning och tid som anges i planen.

SKULDSANERING

Genom skuldsaneringen sätts de fordringar som omfattas av skuldsaneringen ned. Gäldenären befrias även från ansvar för betalningen av skulder som inte är kända i ärendet, om det inte är en sådan skuld som inte kan omfattas av skuldsaneringen. Skuldsaneringen inverkar inte på den rätt en borgenär har mot en borgensman eller någon annan som förutom gäldenären svarar för skulden.

En borgenär kan under vissa förutsättningar få en skuldsanering omprövad efter att gäldenären fullgjort betalningsplanen, om betalningsplanen löper ut tidigare än fem år från inledande beslutet.

Se mer under Vilka är villkoren för och verkningarna av att insolvensförfarandet slutförs.

F-SKULDSANERING ENLIGT LAGEN OM SKULDSANERING FÖR FÖRETAGARE

Genom F-skuldsaneringen sätts de fordringar som omfattas av skuldsaneringen ned. Gäldenären befrias även från ansvar för betalningen av skulder som inte är kända i ärendet, om det inte är en sådan skuld som inte kan omfattas av F-skuldsaneringen. F-skuldsaneringen inverkar inte på den rätt en borgenär har mot en borgensman eller någon annan som förutom gäldenären svarar för skulden.

En borgenär kan under vissa förutsättningar få en F-skuldsanering omprövad efter att gäldenären fullgjort betalningsplanen, om betalningsplanen löper ut tidigare än tre år från inledande beslutet.

Se mer under Vilka är villkoren för och verkningarna av att insolvensförfarandet slutförs.

16 Vem står för kostnaderna för insolvensförfarandet?

KONKURS

Konkursförvaltarens arvode och andra liknande kostnader (konkurskostnader) liksom andra skulder som konkursboet har ådragit sig (massaskulder) ska utgå ur konkursboet innan utdelning sker till konkursborgenärerna. Konkurskostnaderna har i sin tur företräde framför massaskulderna.

I den mån konkurskostnaderna inte kan tas ur boet ska, om en konkurs har uppstått på ansökan av någon annan borgenär än staten, borgenären svara för kostnaderna med vissa begränsningar. I andra fall ska de betalas av staten.

FÖRETAGSREKONSTRUKTION

Kostnaderna för handläggningen hos rätten liksom ersättningar till rekonstruktör och en eventuell tillsynsperson ska betalas av gäldenären.

Arvodena får inte bestämmas till ett högre belopp än som med hänsyn till det arbete som uppdraget har krävt, den omsorg och skicklighet som det har utförts med samt näringsverksamhetens omfattning kan anses utgöra skälig ersättning för uppdraget.

Rekonstruktörens rätt till ersättning ska, på begäran av tillsynsmyndigheten, rekonstruktören eller gäldenären, prövas av rätten. Så länge rekonstruktionsplanen inte fullgjorts får också en berörd part vars fordran eller rättighet omfattas av planen begära en sådan prövning.

Arvodena är förenade med allmän förmånsrätt i en eventuell konkurs i den utsträckning beloppet med hänsyn till omständigheterna är skäligt.

SKULDSANERING

Under skuldsaneringen ska gäldenären normalt betala till Kronofogdemyndigheten, som sedan förmedlar medlen till borgenärerna. Kronofogdemyndigheten ska ta ut en årlig avgift av gäldenären för myndighetens hantering av hans eller hennes betalningar.

F-SKULDSANERING ENLIGT LAGEN OM SKULDSANERING FÖR FÖRETAGARE

Under F-skuldsaneringen ska gäldenären normalt betala till Kronofogdemyndigheten, som sedan förmedlar de inbetalda medlen till borgenärerna. Kronofogdemyndigheten ska ta ut en årlig avgift av gäldenären för myndighetens hantering av hans eller hennes betalningar.

17 Enligt vilka regler avgör man vilka återvinningsbestämmelser eller liknande bestämmelser som ska tillämpas?

KONKURS

Regler om återvinning till konkursbo finns i konkurslagen. Utgångspunkten vid beräkning av de frister som finns i återvinningsreglerna är i regel dagen för konkursansökan.

En rättshandling går åter, om den på ett otillbörligt sätt gynnat en viss borgenär framför andra eller gäldenärens egendom har undandragits borgenärerna eller hans skulder har ökats, om gäldenären var eller genom förfarandet, ensamt eller i förening med annan omständighet, blev insolvent samt den andre kände till eller borde ha känt till gäldenärens insolvens och de omständigheter som gjorde rättshandlingen otillbörlig. Närstående till gäldenären ska anses ha sådan kännedom som anges i första stycket, om det inte görs sannolikt att han varken hade eller borde ha haft sådan kännedom. Om rättshandlingen ägde rum mer än fem år före fristdagen, går den åter endast när den har gällt någon närstående till gäldenären.

Betalning av en skuld, som har skett senare än tre månader före fristdagen och som har gjorts med annat än sedvanliga betalningsmedel, i förtid eller med belopp som avsevärt har försämrat gäldenärens ekonomiska ställning, går åter, om den inte med hänsyn till omständigheterna ändå kan anses som ordinär. Har betalningen skett till någon som är närstående till gäldenären dessförinnan men senare än två år före fristdagen, går den åter, om det inte visas att gäldenären varken var eller genom åtgärden blev insolvent.

Särskilda regler finns om bl.a. gåva, bodelning och lön. Vissa betalningar till staten är undantagna från återvinningsreglerna, bl.a. inbetald skatt.

Förvaltaren får påkalla återvinning genom bl.a. att väcka talan vid allmän domstol eller göra anmärkning mot en bevakning i konkursen. Om förvaltaren inte vill påkalla återvinning och inte heller ingår förlikning i saken, får en borgenär påkalla återvinning genom att väcka talan vid allmän domstol.

Vid återvinning ska den egendom som gäldenären har utgett återbäras till konkursboet.

FÖRETAGSREKONSTRUKTION

Sedan beslut meddelats om företagsrekonstruktion tillämpas bestämmelserna i konkurslagen om återvinning i konkurs, om en rekonstruktionsplan som innehåller en skulduppställning fastställs (se avsnittet om konkurs).

Om en återvinningstalan avser förmånsrätt eller betalning som vunnits genom utmätning, får rätten besluta att fortsatt verkställighet i utskökningsmålet tills vidare inte får äga rum.

Talan om återvinning väcks av rekonstruktören eller av en berörd part. Talan ska väckas före plansammanträdet och får inte slutligt prövas innan rekonstruktionsplanen har blivit fastställd. En berörd part som vill väcka talan ska underrätta rekonstruktören. Om så inte har skett, får den berörda partens talan inte tas upp till prövning.

En återvinningstalan ska avvisas om företagsrekonstruktionen upphör utan att en rekonstruktionsplan fastställs och gäldenären inte försätts i konkurs efter en ansökan som gjorts inom tre veckor från det att företagsrekonstruktionen upphörde

Vad som vinnits genom en återvinningstalan ska, sedan kärandens kostnader har ersatts, fördelas enligt grunderna för skulduppställningen om något annat inte har angetts i rekonstruktionsplanen. En svarande som med

anledning av kärandens talan kan få en fordran mot gäldenären deltar med fordringen i planförhandlingen och har rätt att avräkna den utdelning som tillkommer svaranden på vad denne annars skulle ha betalat.

Rätten får besluta om särskild förvaltning av det som enligt första stycket ska tillkomma de berörda parterna, om en av dessa eller gäldenären begär det i återvinningsmålet. Egendom som har satts under sådan förvaltning får utmätas endast om rekonstruktionsplanen har upphävts.

SKULDSANERING

Det finns inte några särskilda återvinningsbestämmelser.

F-SKULDSANERING ENLIGT LAGEN OM SKULDSANERING FÖR FÖRETAGARE

Det finns inte några särskilda återvinningsbestämmelser.

■ Senaste uppdatering: 02/08/2025

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.